

MASARYKOVA UNIVERZITA

Pedagogická fakulta

Katedra sociální pedagogiky

Praxe asistenta pedagoga ve školním prostředí

Deník z praxe

Vypracoval/a: ●●●●●●●●

UČO: ●●●

Obor: Studium pro asistenty pedagoga

Podzimní semestr roku 20●

Úvod

Praxi budu vykonávat na církevní základní škole Filipka, kde přesný název je Škola příběhem – církevní základní škola, se sídlem v Brně – Židenicích na ulici Filipínského 300/1. Školu jsem si vybrala, protože je to taková alternativní škola, odlišná od hlavního proudu a chtěla jsem se podívat, jak to funguje jinde než v běžné základní škole, kterou znám od svých dětí nebo ze svého dětství a také jsem na ni slyšela pozitivní ohlasy od rodičů žáků, kteří ji navštěvují.

Charakteristika školy

Zřizovatelem školy je Českobratrská církev evangelická, škola je tedy založena na křesťanských principech, ale otevřená je všem dětem bez rozdílu vyznání. Jednou týdně vypráví dětem pan kaplan biblické příběhy, slaví zde církevní svátky a čtyřikrát ročně se účastní společných bohoslužeb. Je to menší škola s rodinnou atmosférou a respektujícím přístupem a v současnosti ji navštěvuje kolem 130 dětí. Škola funguje od školního roku 2019/2020 a nyní je zde zatím sedm ročníků, ale postupem času to bude úplná devítiletá škola. Ve škole mohou žáci využívat ranní i odpolední družinu, jsou zde zajištěny obědy a dále škola nabízí velké množství volnočasových aktivit, zejména kroužků. Velký důraz je zde kladen na úzkou spolupráci s rodinou při vzdělávání a výchově dětí, zejména pak formou tripartity – setkání dítě – rodič – učitel.

Na této škole se platí školné, které je však stanoveno v minimální výši nutné pro provoz v pronajaté budově, poskytují se zde slevy pro sourozence žáků a pro potřebné je možno využít pomoc při financování z Nadačního fondu Filipka. Škola získává prostředky také z celé řady projektů jak z EU, z Magistrátu města Brna, tak od místních organizací týkajících se podpory vzdělávání, rodiny, spolupráce s rodiči žáků, s veřejností, osobnostně profesního rozvoje pedagogů, rozvoje ICT a dále pak třeba podporu Nadace partnerství z grantu Zelené oázy na proměnu školního dvora z parkoviště na zahradu.

Co se týče výuky, na prvním stupni se zde pracuje v programu Začít spolu, kde se klade důraz na integrovanou tematickou výuku, vyučuje se v tematických měsíčních blocích a téma je vždy společné pro celý první stupeň. Využívá se zde metody učení příběhem a dále pak konstruktivistické pojetí výuky, kde dítě vychází z poznání skutečnosti, nad svými poznatky přemýšlí, organizuje je, prohlubuje, obohacuje a rozvíjí. Často se to děje ve skupině – učení tedy vyžaduje interakci, kooperaci a diskuzi. Podporují zde kritické myšlení, čtenářskou gramotnost, rozvoj logického myšlení a matematickou gramotnost – v nižších ročnících se využívá Hejného metoda výuky matematiky. Jeden den v týdnu se děti učí mimo školu, tzv. mimoden, nejčastěji v přírodě, ale také na exkurzích a kulturních akcích. Přibližně každý pátý týden je

organizován společný program pro celý první stupeň. Součástí vyučování na prvním stupni je dramatická a etická výchova, školní pěvecký sbor, výtvarné projekty, práce se dřevem a na zahradě, sport a hry.

Z hlediska režimu dne mě zaujalo, že zde nezvoní, nevyučuje se zde ani v klasických 45 minutových vyučovacích hodinách, ale v jednotlivých blocích. Ráno se začíná ranním kruhem, pak následuje první vyučovací blok (řízená společná činnost), v deset hodin je vždy velká přestávka, kdy v podstatě celá škola jde na školní dvůr, kde společně svačí, povídají si, setkají se např. se svými sourozenci, kamarády z jiných ročníků, mohou zde hrát ping pong, různé míčové hry, maxi šachy, jsou zde i houpačky a pískoviště. Po přestávce je druhý vyučovací blok (samostatná nebo skupinová práce v centrech aktivit), obědová přestávka a eventuálně třetí vyučovací blok (výchovné předměty). Vyučování je denně zakončeno hodnotícím kruhem.

Hodnocení žáků je na Filipce slovní, využívá se také sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků. Důraz je kladen na všestranné hodnocení žáka. Každý žák má své portfolio a hodnotící slohu, jež jsou podkladem pro tripartity, které se konají 3x ročně. Rodiče jsou dále informováni prostřednictvím systému EduPage, včetně elektronické žákovské knížky.

Charakteristika žáků

Škola má první i druhý stupeň, přičemž na druhém stupni je zatím jen 6. a 7. třída, vzhledem ke vzniku školy v nedávné době. Ze začátku zde byly smíšené třídy, ale jak se kapacita školy naplnila, už je každý ročník zvlášť. V každém ročníku je pouze jedna třída s menším počtem dětí, na jednoho pedagoga je zde maximálně 14 dětí. V některých třídách jsou soustavně nebo v jiných třídách jen na některé bloky i dva pedagogové, tzv. tandemová (párová) výuka a v každé třídě je minimálně jeden asistent pedagoga. Škola zajišťuje v hojné míře také vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a snaží se o co nejvyšší individualizaci přístupu ke každému žákovi ve výuce. V rámci podpůrných opatření škola poskytuje skupinovou či individuální intervenci ve formě předmětu speciální pedagogické péče (PSPP) – rozvoj pozornosti, koncentrace, sluchové a zrakové percepce, grafomotoriky, paměti, nápravu logopedických obtíží nebo pedagogické intervence (PI) – procvičování učiva a doučování žáků, kteří potřebují individuální přístup v dané problematice. Důležité je zde využívání názorných a didaktických pomůcek, poskytování dostatku času na řešení úloh, vstřícné a podporující prostředí. S příchodem uprchlíků z Ukrajiny, kteří přišli v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině, Filipka přijala několik dětí, které se začleňují ve třídách, mají zde zajištěnou výuku českého jazyka v rámci školy – např. ze standardního bloku českého jazyka odchází na výuku češtiny.

Náslechy (10 h)

Nejprve mě paní ředitelka seznámila se školou, s organizací výuky a se strukturou žáků ve škole, zejména pak se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Dále jsem náslechy strávila jeden den u druháčků a jeden den u sedmáků, kde jsem se seznamovala s prostředím a sledovala práci asistentky pedagoga dané třídy a následně už jsem se zapojila do pomoci dětem při plnění samostatných úkolů. U druháčků jsem byla první den mého působení na škole a viděla jsem matematiku, češtinu a dramatickou výchovu a potom jsem tam byla i další dny, takže třídu popíši v odstavci Průběh praxe.

U sedmáků jsem byla sice až ke konci praxe, ale chtěla jsem se podívat také na práci asistenta pedagoga na druhém stupni a toho času už na to byl prostor, protože původně nemocní pedagogové a asistenti už byli v plném stavu. Jenom v rychlosti popíši strukturu třídy. V této třídě byl jeden chlapec s parézou prstu pravé ruky, který je přeučeny na levou ruku, kde testy za něj píše paní asistentka a on jí to diktuje. V brzké době má mít ale schválený počítač, tak bude využívat ten. Jinak ještě potřebuje dohled, aby pracoval. Další hoch je s mateřským jazykem angličtinou a co mě zaujalo, ve třídě má na pomoc polepené věci anglickými a českými popisy, během mé přítomnosti chyběl. Dále je zde jedno děvče s poruchami pozornosti a pak naopak dva velmi nadaní hoši. Asistentka pedagoga dostává od paní učitelky předem přípravu a pak obchází a pomáhá všem žákům, spolu s paní učitelkou.

Průběh praxe (30 h)

Svou praxi jsem vykonávala ve více ročnících, neboť v té době byla na škole vysoká nemocnost z řad učitelek i asistentek pedagoga a zastupovala jsem, kde bylo třeba. Ve škole byli rádi, že jsem jim pomohla vykryt chybějící personál a já jsem viděla, že ta moje praxe má skutečný význam pro obě strany. Jako další pozitivum vidím to, že jsem měla možnost poznat odlišnosti práce asistentky pedagoga v různých třídách.

1. den (5,5 h)

Paní ředitelka mě uvedla do 2. třídy, kde jsme ráno začali společným kruhem na koberci – přivítání, aktuality, povídání o víkendu. Dále paní učitelka i děti přinesly různé knihy o městech a krátce o nich popovídaly a nechaly kolovat v kruhu na prohlédnutí. O městech proto, že měsíční téma na celém prvním stupni bylo „Město a dopravní výchova“. V této třídě, kde je celkem 17 dětí (z toho 1 chlapec je na rok v Kanadě) jsou 2 chlapci s ADHD, jedna holčička hůře slyšící a pak holčička Ela (9 let), která má dětskou mozkovou obrnu a s tím související významné poruchy hybnosti, grafomotoriky a řeči. A právě Elu jsem měla na starosti já. Ela má na škole další dva sourozence. Je velice milá, usměvavá a v kolektivu oblíbená, děti se o ni

starají, pomáhají jí. Nejprve jsme byly s Elou společně v kruhu na koberci s ostatními dětmi – Ela může komunikovat prostřednictvím speciálního tabletu, který za ni mluví, co si připraví – např. o víkendu si nachystá nějaké téma, povídání o víkendu a to pak spolužákům odprezentuje. Paní učitelka mi dala materiály a pomůcky pro Elu a seznámila mě s tím, co by měla dělat a jak s ní pracovat. My jsme si s Elou odsedly úplně bokem od ostatních dětí, protože práce s ní je specifická, pracuje s naprosto jinými učebnicemi a pomůckami než zbytek třídy. V této třídě se tedy paní asistentka věnuje zejména Ele.

V prvním bloku jsme měly matematiku, kde jsem jí byla na kopírce zvětšit pracovní listy z učebnice Matematika I pro ZŠ speciální, aby se jí lépe pracovalo vzhledem k poruše grafomotoriky. Věnovaly jsme se jednoduchým cvičením v oboru do 5 – - malování odpovídajícího počtu teček k číslu, doplňování číselných řad vzestupně i sestupně. Při práci jsme používaly dřevěné didaktické počítadlo, kde jsou dřevěné destičky s číslicemi, dřevěné destičky s tečkami a k tomu vždy ještě odpovídající počet kroužků na kolíku u konkrétního čísla (viz kapitola Přílohy, obrázek č. 1). To jsme používaly také ke komunikaci, kde mi na otázku, jaké číslo bude následovat v řadě, Ela ukázala dřevěnou destičku s odpovídajícím číslem nebo to ukázala na prstech. Měla jsem možnost nabídnout jí vždy několik cvičení na výběr, aby si mohla vybrat, co jí zaujme, co se jí líbí a to jsme dělaly. Jako odměnu za splněné cvičení si mohla dát do pracovního sešitu razítka, z čehož měla vždy velkou radost.

Po matematice následovala hodina angličtiny, kde jsou děti rozděleny na dvě skupiny, takže polovina jich odešla do jiné učebny a zůstalo 8 dětí včetně Ely, která v angličtině pracuje na koberci v kruhu společně s ostatními dětmi. Učily se nová slovíčka pouze ústně a pomocí obrázků a práce s nimi – řazení, seskupování. Opakování pak bylo přizpůsobeno tak, aby se mohla zapojit i Ela – paní učitelka řekla anglicky slovíčko a děti plácaly plácačkami na mouchy na obrázek, který zobrazoval dané slovíčko. Dále dostaly pracovní listy s obrázky a slovíčky na vystříhnutí a nalepení do sešitu, tak jsem Ele pomáhala se stříháním a lepením.

Po prvním bloku je velká přestávka, kde chodí všichni žáci, učitelé a asistenti na školní dvůr svačit. Pomáhala jsem Ele s oblékáním a obouváním na ven a nesla jsem jí svačinu, aby se mohla lépe pohybovat.

V druhém bloku byl český jazyk, kde jsme s Elou zase pracovaly odděleně od ostatních, dle instrukcí paní učitelky. Nejprve jsme prováděly grafomotorická cvičení na uvolnění ruky a ramenního kloubu a opakovaly psaní písmene A. Dále jsme se věnovaly nácviku čtení, kde jsme používaly učebnici Živá abeceda - Čteme a píšeme s Agátou a dále čtení na kartičkách – kartičky se slabikami a obrázky. Skládaly jsme k sobě a četly – jednalo se o slabiky se souhláskami S, M, L, kde Ela se tyto už známé slabiky snažila vyslovovat a dařilo se jí to. Potom jsme pro zpestření s těmito kartičkami hrály pexeso.

Přestávky jsem trávil s dětmi, kde většinou chtěly se mnou hrát nějaké hry - mají na chodbě celou škálu her a hraček na půjčení (nejoblíbenější bylo Mikádo) nebo si povídat.

Po hodině českého jazyka jsme šly s dětmi na oběd, kde jsem také pomáhala jak už s naléváním polévky, přinesením jídla Ele, tak s dozorem a následným odvedením zpět do třídy.

Po obědě jsem místo paní učitelky četla dětem z knihy s romskou tematikou „Lenoši a rváči z Kloboukova“ (viz kapitola Přílohy, obrázek č. 2), kterou zrovna začali číst na pokračování.

Ten první den, jsem vzhledem k nedostatku personálu ještě v mezičase mezi koncem vyučování a tím, než začne družina, hlídala děti v první třídě, kde jsem musela rychle proniknout do systému odchodů ze školy domů a zaznamenávání, protože některé děti si už mezitím vyzvedávali rodiče.

2. den (6 h)

Druhý den jsem vzhledem k organizačním a personálním důvodům byla přidělena do 5. třídy, kde je 14 dětí. Je zde více nějakým způsobem znevýhodněných dětí: Ema (10 let) – poruchy pozornosti, Verunka (10 let) - poruchy pozornosti, dyslexie, hyperaktivita, Tobík (10let) – poruchy pozornosti, dyslexie, dysgrafie, hyperaktivita, Vavro (11 let) – poruchy pozornosti, hyperaktivita, deprese, Viki (10let) – dětská mozková obrna – narušená hybnost - chůze + grafomotorika, Sofie (10 let) a Saša (11let) – dvě ukrajinské děti, které mají ještě problémy s češtinou. Naopak jsou zde dle testů, které na škole proběhly, dva extrémně nadaní žáci Jael (10let) a Vendelín (10 let).

Den jsme začali společným kruhem na koberci, kde jsme se přivítali, vyřešila se aktuální témata, hodnocení práce dětí z předchozího dne a já jsem se dětem představila.

První hodinu byla matematika – učí se matematiku dle Hejného, kde díky této metodě zvládnou učivo 7. třídy – rovnice pomocí vah. Děti nejprve pracovaly společně v kruhu na koberci a pak dostaly samostatnou práci. S paní učitelkou jsme je obcházely a případně když nevěděly, tak jsme se je snažily jen navést („lehce ťuknout“) na cestu řešení, protože se děti učí samostatnosti.

Druhou hodinu byla angličtina – začaly probírat nové téma přítomný čas prostý a průběhový, nejprve poslech a vyvození pravidla. Dále se věnovaly popisu obrázku s použitím nové gramatiky a cvičením v učebnici. Obcházela jsem děti a případně, že si někdo nestihl něco zaznamenat nebo opravit ve cvičení, pomáhala jsem jim doplnit.

Následovala velká svačínová přestávka, kde paní učitelka potřebovala ještě něco připravit do výuky, takže jsem šla s dětmi na dvůr já. Povídal jsme si, děti mi ukázaly

svůj „koutek“ na dvoře, který si zvelebují. Dva hoši šli hrát ping-pong, tak jsem se šla podívat, jak jim to jde.

Po přestávce byl předmět, který se jmenuje Centra aktivit, děti se rozdělí losováním do tří skupin – centrum bádání, centrum český jazyk a centrum matematika, kde každý má určitou funkci – manažer, tišitel, mluvčí, časoměřič. Děti dostanou krabici, kde mají zadání a potřebné věci k plnění úkolů. Všechny tři aktivity mají společné téma – - to bylo daný měsíc „Město a dopravní výchova“. Já jsem dostala na starost centrum matematiky, kde dílčí téma byla výbava kola. Děti si nejprve přečetly zadání a musely rozřadit kartičky na povinnou a nepovinnou výbavu kola, přičemž jsem jim pomáhala, když nevěděly. Dále pak na chodbě byly rozmístěny jednotlivé úkoly – vždy ke každé části výbavy byl úkol a nejprve měly plnit úkoly týkající se povinné výbavy a pak ti rychlejší i nepovinné výbavy. Vždy bylo třeba něco vypočítat, seřadit města podle počtu obyvatel, určit souřadnice míst na mapě, vyčíst z grafu nějaký údaj atd. Já jsem dětem kontrolovala správnost a v případě, že to bylo správně, tak jsem jim v pracovním listu na obrázku kola zakroužkovala symbol dané výbavy, u které splnily úkol. V případě, že si nevěděly rady, tak jsem je zase jen tak zlehka „tůkla“ nebo když nemohly na chodbě najít nějaký úkol, který jim ještě chyběl, pomohla jsem je nasměrovat. Jakmile se určený čas na tuto aktivitu chýlil ke konci, šly děti zpracovat do třídy protokol hodnocení aktivity a sebehodnocení a následovala také závěrečná diskuze v kruhu na koberci.

Pak jsem děti doprovodila na oběd, kde jsem byla jen jako dozor a vrátily jsme se zpět do třídy.

Následoval český jazyk, kde jsme nejprve hráli hru kontakt, z čehož vyplynulo slovo „továrna“ (souvisí s hlavním tématem město). Na to jsme navázali prací s úryvkem z knihy Karlík a továrna na čokoládu. Děti dostaly pracovní listy, kde měly podle obrázku popsat jednu z hlavních postav Willyho Wonku a napsat jaké má vlastnosti. Zde jsem pomáhala Sašovi (11 let) s češtinou a vyjádřením. Pak se věnovaly samostatnému čtení textu a vyznačovaly v textu jeho vlastnosti a pasáže týkající se jeho vzhledu. Zde jsem pomáhala s vysvětlením úkolu Emě (10 let) a Sofii (10 let) a prosily mě pak také o kontrolu, jestli to mají dobře.

3. den (6 h)

Třetí den jsem se vrátila zase zpět do 2. třídy a pracovala s Elou (9 let) obdobně jako 1. den. První hodinu byla čeština, kde jsme nejprve v pracovních listech dělaly grafomotorická cvičení na uvolnění ruky, ramenního kloubu a nácvik lehkého posunu ruky po papíře. Dále jsme začaly s nácvikem psaní písmene L a slabik s písmenem L v Živé abecedě, tomu jsme se věnovaly chvíli, abychom aktivity prostrídaly, protože pro Elu je to fyzicky náročné. Takže jsme se věnovaly čtení slabik s písmenem L a dále jsme pak vytleskávaly slova – vytleskávala jsem zároveň s Elou potom jsme ukazovaly počty slabik na prstech a vyznačovaly pod slova nakreslením teček. Pro

zpestření jsme používaly ještě pracovní sešit Poznáváme abecedu, kde se vybarvením znaků v duálních obrázcích objeví v jednom obrázku písmeno a v druhém věc začínající na to dané písmeno. Potom ještě Ela vyhledávala a vyznačovala vybarvením písmeno L v Živé abecedě v řadě různých písmen. U všech těchto činností vyžadovala plné vedení z mé strany.

Potom začal výukový blok matematiky, kde jsme s Elou opět pracovaly samostatně bokem od zbytku třídy. Na začátku hodiny jsme si zase rozcvičily ručičku grafomotorickým cvičením, protože jsme se měly věnovat trénování psaní číslice 5. Nejprve jsme obtáhly prstem natištěnou velkou pětku, nejprve já a potom Ela, abychom si ukázaly jak se to píše. Potom ji Ela několikrát obtáhla tužkou a daly jsme se do tréninku psaní číslice 5. Elince se někdy povedla úplně dokonalá pětku a někdy zase naopak vůbec. Abychom si to nudné psaní pětky pořád dokola něčím zpestřily, vymyslela jsem pro ni takovou hru, že se nebudu dívat a ona zkusí napsat tu nejhezčí pětku, kterou dokáže. Fungovalo to perfektně, Elu to velmi zaujalo a už jsem se nesměla při psaní dívat :-). Šlo jí to hezky a dělalo jí radost, že mě může překvapit, jak se jí to povedlo. Z mé překvapené a nadšené reakce byla upřímně veselá a šťastná.

Následovala velká přestávka, kde jsem zase děti doprovázela na školní dvůr a pomáhala Ele s oblékáním a obouváním, vzala jsem jí svačinu a pití a dohlížela na její bezpečný pohyb mezi spoustou dětí, které šly také na dvůr a dávala jsem pozor zejména na schodech.

Po přestávce byla ještě matematika a my jsme s Elou pokračovaly v číselných řadách v oboru do 5, kde jsme doplňovaly chybějící čísla v řadě do obrázků (např. řada kyblíků a na kyblíku bylo číslo nebo nebylo a měly jsme ho doplnit). Komunikovaly jsme spolu zase prostřednictvím ukazování čísel na prstech ruky nebo pomocí kartiček s obrázky, kde bylo pomocí prstů na ruce vyjádřeno číslo (viz kapitola Přílohy, obrázek č. 3) a nebo pomocí dřevěných destiček s číslicemi.

Tento den měly děti ještě tělesnou výchovu, na kterou mají jinou paní učitelku než třídní a chodí se do budovy místní sokolovny, vzdálené asi 500 metrů od školy. Společnými silami jsme dohlédly na to, aby se děti oblékly, obuly, vzaly si tělocvik a pití a já jsem pomáhala Ele s oblékáním a obouváním. Přestože je to docela blízko, s Elou jsme ostatní moc nestíhaly a jistily jsme děti na konci zástupu. V šatně jsem pomohla Ele převléknout a přezout a šly jsme do tělocvičny, která byla po dlouhých schodech dolů, takže jsem Elinku jistila, aby nepadla, protože její chůze je opravdu velmi nejistá a taková trhavá. V tělocviku proběhla krátká rozcvička, kde jsem cvičila s dětmi. Pak hrály děti na honěnou, při které děti měly běhat jen po barevných čarách v tělocvičně, Ela chtěla abych běhala s ní, tak jsem běhala a hlavně jsem přitom dohlížela na její bezpečnost při pohybu, nebo aby se s někým nesrazila. Potom hrály děti pohybovou hru Hlemýžďí závody, kde jsem pomáhala družstvu, které mělo Elu s koordinací celé hry. Družstvo mělo o jednoho člena navíc oproti ostatním a tím bylo zohledněno Elinčino znevýhodnění. Hodina skončila, pomohla jsem Ele opět převléci

a about, ještě jsem pomáhala jiným děvčatům nasadit hodinky atd. Na pomoc s odvodem dětí zpět do školy mi přišla paní vychovatelka z družiny, protože paní učitelka zůstávala na tělocvik s další třídou. Já jsem děti spočítala, utvořily jsme dvojice a vyrazily do školy. Po cestě jsem ještě řešila tekoucí pití jednoho chlapce, který od toho měl mokrá celá s tělocvikem i rifle.

Hned jak jsme dorazily do školy, děti se přezuly, svlékly bundy, uložily tělocviky – já jsem opět pomáhala s přezouváním a převlékáním Ele. Děti si šly umýt ruce, já jsem doprovodila na toaletu Elu a šly jsme na oběd. Nalévala jsem dětem polévku a Ele jsem pak šla pro druhý chod.

Myslím si, že tento den, jelikož to byl navíc pátek, už toho bylo na Elinku až dost, a že už musela být hodně unavená. Rovnou z oběda ji vyzvedávala maminka.

4. den (6 h)

Čtvrtý den jsem strávila ve 3. třídě, kde jejich paní asistentka šla suplovat chybějící paní asistentku do vedlejší 4. třídy, neboť ta třída je hodně náročná (významně znevýhodněné děti i s psychickými obtížemi) a byl by problém, kdybych tam přišla já, jako nová tvář. Ve 3. třídě jsou standardně dva pedagogové – jedna hlavní paní učitelka a jeden pedagog, který má na starosti chlapce Daniila (10 let) původem z Ukrajiny a jedna asistentka pedagoga. Děti je zde 15 a 10 z nich má nějaké znevýhodnění. Tuto třídu navštěvuje i Anika (9let), dvojče Ely z 2. třídy, která je dyslektička a dysortografická, stejně tak to má i Olda (8 let). Isabela (8 let) má tělesné znevýhodnění a s tím související obtíže při zvládnutí učiva. Tereza (8 let) má motorické obtíže a poruchy učení v psychomotorických oblastech. Denisa (8 let) má poruchy chování a poruchy učení. Jinak 3 další děti obtížně respektují dospělé osoby a každý den proto dostávají hodnocení svého chování. Naopak zase Jan (8 let) je velmi nadaný žák a potřebuje zadávat nadstandardní úkoly.

V této třídě jsem pomáhala všem žákům, zejména samozřejmě těm znevýhodněným, konkrétně Isabele, Anice, Denise a Tereze. Při samostatné práci jak v matematice tak v bloku Centra aktivit jsme je s paní učitelkou obcházely a když si něčím nevěděly rady, pomáhaly jsme je nejprve jen navést na správnou cestu, protože se děti učí samostatnosti. Pokud to nestačilo, vysvětlovaly jsme podrobně konkrétní příklad nebo úkol. Konkrétně třeba v Centrech aktivit skupina, která měla centrum bádání s úkoly týkající se města Prahy dostaly v jednom úkolu zadané názvy městských částí a měly určit slovo nadřazené, tedy městské části. Názvy většinou dětem nic neříkaly, tak jsem se jim snažila pomoci tak, že jsem to přenesla na město Brno a řekla jsem jim několik názvů brněnských městských částí a chtěla po nich slovo nadřazené.

Následoval oběd, kde jsem dětem nalévala polévku, pomáhala s dozorem a následně čekala až dojí ti poslední a odvedla je do třídy.

Po obědě zbývala chvíle času než začala družina, kterou děti vyplňují samostatným čtením. Jen Daniil chtěl hrát hry a pedagog, který s ním pracuje, šel zrovna na oběd, tak jsem se mu věnovala já a šla jsem s ním na chodbu hrát hry, abychom nerušili ostatní. Vybral si Mikádo, tak jsme hráli dvě kola a i když jsme trochu naráželi na jazykovou bariéru, bylo to v pohodě a Daniil byl v klidu, spokojený a veselý. Píší to proto, že práce s tímto žákem je velmi složitá, má neurologické obtíže, poruchy chování, je agresivní, evidentně má prozatím neznámou psychiatrickou diagnózu, která je toho času v šetření. Chlapec je nadaný, ale nemotivovaný, s nízkou práce schopností a znevýhodněný i tím, že se jedná o ukrajinského žáka s částečnou jazykovou bariérou.

5. den (6 h)

Pátý den jsem se vrátila do 5. třídy, kde stále chyběla paní asistentka pedagoga. Ráno jsme začaly opět úvodním kruhem na koberci, kde paní učitelka přinesla v rámci aktuálního tématu „Město a dopravní výchova“ různé publikace o Brně a bavily jsme se s dětmi také o aktualitách v Brně. Narazily jsme na téma, že DPMB koupil novou tramvaj pro trasu do Univerzitního kampusu Bohunice a děti se ptaly, proč má na obou koncích kabiny pro řidiče, tak jsem jim to vysvětlovala a říkala jsem jim, na kterých konečných stanicích se to využívá a uvedla jsem příklady, kde se naopak tramvaj otáčí ve smyčce. Věnovaly jsme tomu čas, protože výuka na této škole je zaměřena na praktické věci a přirozené poznání.

První hodinu byla čeština a hlavním tématem hodiny byla přídavná jména. Každý žák dostal papír s podstatným jménem, na který měl zapsat přídavné jméno vhodné k tomu danému podstatnému jménu a poslat dál sousedovi a ten zase připsal jiné podstatné jméno, až se všichni vystřídali. Můj úkol při této činnosti byl předávat papíry z jednoho konce řady na druhý (mají lavice uspořádané do tvaru písmene U) a v případě, že někdo byl ztracený a nenapadlo ho žádné slovo (hlavně ke konci, když už tam těch přídavných jmen bylo hodně a neměly se opakovat), tak jsem dětem pomáhala nasměrovat na nějaké vhodné slovo. Po skončení této aktivity se s těmito přídavnými jmény dále pracovalo.

Další hodinu byla matematika, kde nejprve pracovali všichni společně a zapisovali příklady na tabuli. Potom děti pracovaly samostatně a my jsme je s paní učitelkou obcházely.

Následovala velká svačtinová přestávka na školním dvoře, kam jsem šla s dětmi a paní učitelka mezitím připravovala úkoly na následující výukový blok Centra aktivit. Na dvoře jsem řešila s Vavrem (11let) spadlou svačinu do písku, neboť došlo i na slzy.

Po přestávce se děti rozlosovaly na jednotlivá centra. V centru matematiky děti měly vytvořit plán města – nejprve se měly zamyslet a naplánovat si, co by ve městě mělo být a zejména co by určitě nemělo chybět. K dispozici dostaly čtvercovou síť na papíře A0, na kterou lepily vystříhané objekty z papíru, přemýšlely i o velikosti objektů

a menší spory byly i o tom, co je důležitější. Já jsem se věnovala nejvíce tomuto centru a děti – Tobík, Vavro, Sofie a Maty se se mnou radily, třeba jak některé objekty vyrobit nebo jak vypadá logo McDonald's, co jak může nebo nemůže být, co je důležitější ve městě. Na závěr zapsaly do protokolu, co udělaly a co je potřeba dodělat, aby další skupiny v tom mohly následující dny pokračovat.

Další hodinu byla angličtina, kde jsme se nejprve věnovali kontrole úkolů. Pomáhala jsem Sofii (10 let) doplnit chybějící nebo opravit chybné věty a trochu dovysvětlit gramatiku. Dále děti procvičovaly přítomný čas prostý a průběhový v konverzaci a ve cvičeních. Pomáhala jsem jim tvořit a opravovat rozhovory, které měly provádět nejprve samostatně ve dvojicích. Viky (10let) odešel v tomto čase na hodinu se speciální pedagožkou, kde se zaměřují zejména čtenářskou gramotnost, porozumění textu. Co se týče psaní, Viky píše tiskacím písmem a učí se psát na PC.

Pak jsme šli společně na oběd.

Po obědě měli Veronika (10 let), Tobík (10let) a Vavro (11 let) hodinu se speciální pedagožkou. Ostatní děti si před odchodem domů nebo do družiny ve třídě četly nebo hrály kolektivní hry.

6. den (6 h)

Stejně jako předchozí den jsem byla v 5. třídě. První hodinu byla matematika, druhou angličtina, kde jsem pracovala obdobně jako předchozí den. Po svačinové přestávce na dvoře následovala Centra aktivit, která jsem procházela všechny. Centrum bádání se věnovalo bankám, bankovkám a jejich ochranným prvkům, osobnostech na nich a pojmům z bankovníctví, které se měly přiřazovat k popisu s vysvětlením. V případě, že si děti nevěděly rady, pomáhala jsem je nasměrovat. V centru psaní měly děti za úkol napsat si přípravu na povídkách o svých koníčkách pro prvňáčky. Tady jsem hodně pomáhala Vikymu (10let), který nevěděl co má psát, tak jsem se ho snažila navést, že když je jeho koníček plavání, tak ať to rozvede kam chodí plavat, jak často, kolik let se koníčku věnuje, jestli potřebuje nějaké speciální vybavení apod. Hodně podobně jsem pomáhala i Sašovi (11 let), který občas nevěděl, jak něco vyjádřit česky.

Pak šly děti na oběd a po obědě byl český jazyk a tento den byla ta hodina věnována čteníčkům - čtenářské deníky. Děti čtou, co chtějí a musím říct, že čtou opravdu hodně, že to bych v dnešní době ani nečekala. Nosí si svoje knihy (mnohdy k mému údivu hodně tlusté) z domu, případně mají i ve třídách a na chodbě knihovničky s knihami a časopisy a o přestávkách nebo v čase k tomu určeném si čtou. Čteníčky děti prezentovaly v kruhu na koberci, každý přinesl konkrétní knihu, o které mluvil, nechal ji kolovat, aby si ji ostatní mohli prohlédnout, kdyby je třeba zaujala. Mě některé ty knihy také zaujaly a poznačila jsem si jejich názvy, abych je mohla ukázat a doporučit svému synovi. Děti o knize vyprávěly a jako podklad měly svůj čteníček. Zodpovídaly také dotazy ostatních spolužáků, případně když někdo tu knihu také četl, tak přidal nějaký svůj postřeh.

Poslední hodinu byla dramatická výchova, tu vyučuje jiná paní učitelka než třídní. Než se sešli všichni z oběda, paní učitelka, řekla, že půjdeme ven a jestli bych mohla dohlédnout, aby se děti nachystaly a počkaly ve vestibulu. Děti jsem spočítala a jak byly všichni pohromadě, paní učitelka nás seznámila s tím, že je dnes Den stromů a proto půjdeme ven před školu, kde je na ulici stromořadí a tam si řekneme, co dál. Když jsme byli na místě, dozvěděli jsme se, co budeme dělat. Všechny děti i já jsme dostaly kousek vyrobené domácí přírodní modelovací hmoty a měly jsme si vybrat strom, buď každý svůj nebo více dětí dohromady jeden strom. Já jsem se přidala do skupinky k Vikymu a Tobíkovi. Z modelovací hmoty jsme měli vymodelovat obličej pro strom, případně ho čímkoli přizdobit (kamínky, květiny, listy, tráva apod.) a ještě na papírek napsat a přivázat na strom provázkem vzkaz s přáním pro strom, respektive pro stromy obecně. Pak jsme všichni společně procházeli všechny stromy a prezentovali, co jsme vytvořili a proč a jaké přání jsme stromům napsali. Docházelo i na konfrontace. Tato aktivita proběhla napříč celou školou, takže v okolních ulicích byly všude vyzdobené stromy. Velmi se mi to líbilo a odpoledne jsem o tom říkala svým dětem, které to zaujalo a šly jsme se tam procházkou podívat. Pro představu příkládám v Přílohách obrázek č. 4 půjčený z webu školy, protože mě tehdy nenapadlo si vyfotit ta naše konkrétní díla.

Závěr

Vykonanou praxi asistentky pedagoga hodnotím pozitivně a myslím si, že je velmi prospěšná. Není sice až tak dlouhá, ale myslím si, že už za tuto dobu člověk pozná, jestli je to opravdu práce pro něj a zda jej tato profese bude bavit a naplňovat.

Z prvních dojmů na škole jsem byla sice rozpačitá, chvíli jsem čekala na paní ředitelku a to ráno na chodbě mi přišlo trochu chaotické. Ale hned jak jsem se zapojila, pronikla do systému a poznala jak to tam funguje, všechno mi začalo do sebe zapadávat a dávat smysl a byla jsem nadšená. Musím říct, že mě na škole všichni perfektně přijali, a to jak vedení, učitelé i ostatní pracovníci školy a samozřejmě také děti. Nevím, jestli to bylo tím, že jsem tam byla nová tvář, ale hlavně děvčata se na mě hodně upínala a vždycky mě navštěvovala o přestávkách, když jsem zrovna nebyla u nich ve třídě a povídaly jsme si. Nebo když jsme se potkaly ráno na chodbě, tak se ke mně hned hlásily a nadšeně se mě ptaly, jestli budu dneska u nich ve třídě.

Moc se mi líbí přátelská rodinná atmosféra, která na škole panuje. Učitelé tam mají hojně umístěny také svoje děti a tím, že je škola menší, znají děti napříč ročníky, takže když je nějaký problém na chodbě, na dvoře nebo v jídelně, kdokoli ví, zná to dítě a pomůže. To si myslím, že dává dětem obrovský pocit jistoty a bezpečí, což je moc důležité pro to, aby děti chodily do školy rády a hlavně v klidu. Zároveň to dává klid i rodičům, že je dítě dobře zaopatřené.

Dále se mi hodně líbí zaměření školy na výuku praktických věcí pro život, např. druháci měli stanoveny cíle jako znám svou adresu a umím ji najít na mapě, umím nakreslit jednoduchý plánek bydliště a školy, zvládám bezpečně cestu do školy a vím, kde jsou riziková místa, rozumím mluveným a písemným projevům a plním zadání, přečtu digitální čas, vyznám se v rozvrhu. Také si společně nastavili pravidla třídy, která se snaží dodržovat. Líbí se mi, že když se narazí na nějaké téma např. v aktualitách, je prostor si to dovysvětlit a probrat i když to přímo nesouvisí s výukou jako takovou, ale je to důležité pro všeobecný rozhled žáků.

Praxe mi dala i spoustu nových poznání, a to jak způsobu výuky, výukových metod (např. Hejného metoda výuky matematiky), využití různých pomůcek a moderních technologií (interaktivní tabule), tak spoustu nápadů a tipů, které využiji i pro moje děti (např. servery k procvičování učiva, tipy na knihy pro děti ze čtenářské hodiny nebo co četly děti o přestávkách apod.).

Závěrem tedy mohu říct, že moje praxe byla velmi pestrá, bavila mě, ráda na ni vzpomínám a často z ní čerpám. Pokud by na této škole bylo v budoucnu volné místo asistentky pedagoga, určitě bych se o něj ucházela.

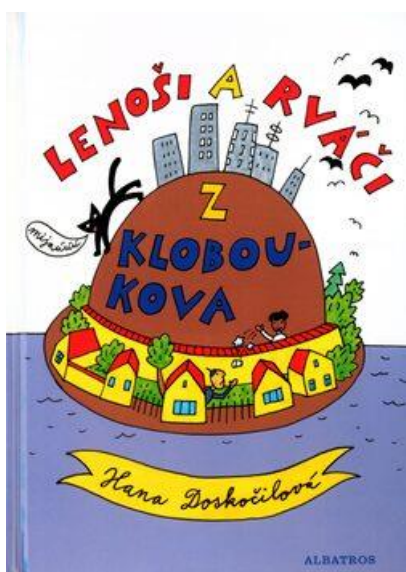
Přílohy

Obrázek č. 1

Zdroj: <https://www.skolnibrasnicka.cz/didakticke-pomucky-pro-zs/1008-13816-didakticke-pocitadlo-1-10-velke.html>

Obrázek č. 2

Zdroj: <https://www.knihydobrovsky.cz/kniha/lenosi-a-rvaci-z-kloboukova-564301>

Obrázek č. 3

Zdroj: <https://www.ucimeseradi.cz/strukturovane-uceni/pocitani-do-6/>

Obrázek č. 4

Zdroj: <https://filipka.edupage.org/news/>